

**Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Громадська організація «Об'єднання педагогів і науковців України»**

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИНАМІКИ»

Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених
(м. Умань, 16 листопада 2023 р.)

Умань-2023

УДК 330.3(06)
С91

Головний редактор:

Слатвінський М. А., кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія:

Богашко О. Л., кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Подзігун С. М., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Чвортко Л. А., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки, заступник директора з наукової роботи ННІ економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

*Рекомендовано до друку вченою радою
Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 21 листопада 2023 р.)*

С91

Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки : матеріали X Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. здобувачів вищ. освіти та молодих учених (м. Умань, 16 листоп. 2023 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Навч.-наук. ін-т екон. та бізнес-освіти [та ін.] ; [голов. ред. М. А. Слатвінський ; редкол. : О. Л. Богашко, С. М. Подзігун, Л. А. Чвортко] – Умань : УДПУ імені Павла Тичини, 2023. – 638 с.

Збірник містить наукові тези X Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки», яка відбулася 16 листопада 2023 р. на базі Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали відображають результати досліджень учених, викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти з актуальних проблем розвитку національної економіки.

*Матеріали публікуються у авторській редакції.
За підбір і точність наведених фактів, цитат, даних, власних імен та іншої
інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей.*

УДК 330.3(06)
© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, 2023

<i>Литвинюк Є. І.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	475
<i>Ножнова А. В.</i> ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ З КИТАЄМ	479
<i>Сікун А. Ю.</i> КОНКУРЕНЦІЯ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ В СИСТЕМІ РИНКОВИХ ВІДНОСИН	483
<i>Степанюк А. О., Заболотній А. В.</i> СУЧАСНІ МОДЕЛІ ЕФЕКТИВНОГО БІЗНЕСУ ПІДПРИЄМСТВ	486
<i>Фербей Г. М.</i> ОКРЕМІ НАПРЯМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	490
<i>Цвілій Ю. О.</i> ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ НА СТАН ФУНКЦІОНУВАННЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	493

СЕКЦІЯ 8. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

<i>Барвінок Н. В.</i> РОЗВИТОК ЕКОТУРИЗМУ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ	497
<i>Букатинська А. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТАМИ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ	500
<i>Герасимчук І. С.</i> УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	503
<i>Гнилозубенко Д. С., Гуменчук С. В.</i> МЕНЕДЖМЕНТ У ТУРИЗМІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	507
<i>Єфанова В. Д.</i> ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	512
<i>Жук Д. В.</i> УПРАВЛІННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	515
<i>Заграничний М. О.</i> МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА ЇХ ВДОСКОНАЛЕННЯ	518

СЕКЦІЯ 8. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

РОЗВИТОК ЕКОТУРИЗМУ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

Барвінок Н. В., викладач
*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

На сьогоднішньому етапі розвитку туризму все більших перспектив набуває його екологічність. В контексті зростання індустріалізації, розростання міст, збільшення техногенного навантаження на природу, все інтенсивнішим стає негативний вплив на навколишнє середовище. Тому охорона, збереження та відновлення природи стають важливим завдань кожної сфери людської діяльності.

Однозначно, інтенсивний розвиток туризму, також, негативно позначається на екологічному стані навколишнього середовища. Найбільше антропогенне навантаження відбувається на таких туристичних об'єктах, як курорти, лікувально-оздоровчі та рекреаційні зони та території. Саме там, де здійснюється інтенсивне використання вичерпних та відновлювальних природних ресурсів. Стихійне та нераціональне використання таких територій породжує цілий ряд екологічних проблем, пов'язаних із забрудненням, пошкодженням та передчасним виснаженням туристично-рекреаційних ресурсів. Часто таке навантаження на такі об'єкти призводять до їх руйнування [2].

Туристи завдають шкоди навколишньому середовищу, забруднюють його відходами своєї життєдіяльності. Необережні дії туристів часом призводять до пожеж і руйнацій. Неорганізований (дикий) туризм буває причиною забруднення води у криницях і водоймах. Використання різних видів транспорту у туризмі негативно впливає на стан повітря, призводить до небажаних змін у складі місцевої флори й фауни тощо. Місцеві комунікації часом страждають від перевантаження [4].

Зважаючи на таке інтенсивне навантаження туризму на природне середовище, варто більше уваги приділяти екологізації туризму. Одним

із шляхів вирішення такої проблеми є екотуризм, адже розвиток такого виду туризму – це шлях до відновлення позитивного екологічного стану найбільш постраждалих регіонів. Такий вид туризму дасть можливість більше привернути увагу громадськості до таких територій, та забезпечить збільшення капіталовкладень у їх відновлення.

На сьогоднішній день екотуризм можна назвати досить молодим видом туризму, який тільки розвивається, але стрімко набуває популярності. Причиною цього є те, що населення відчуває негативний вплив навколишнього середовища на свій організм і прагне цього уникнути, або хоча б мінімізувати [1].

Екотуризм передбачає відпочинок в екологічно чистих регіонах, що вимагає або створення таких регіонів, або інтенсивної підтримки тих, що вже існують. Тобто, потреба людей у відпочинку в чистому середовищі спричиняє створення такого середовища та підтримку екологічності туристичних об'єктів, а як результат, відбувається покращення екології через вкладання у таке відновлення коштів.

На сьогоднішній день не можна не згадати вплив на ресурси екотуризму воєнних дій, які відбуваються на території України. За період воєнних дій на території країни постраждала значна частина ресурсів екотуризму як на окупованих територіях, так і в інших регіонах країни. Загалом, туристично-рекреаційний потенціал України змінився ще з часів початку російсько-української війни у 2014 році, адже анексія Криму та воєнні дії в Донецькій та Луганській областях призвели до неможливості використання туристично-рекреаційних ресурсів цих територій.

Тобто, на сьогодні відбувається знищення туристично-рекреаційних ресурсів, значну кількість серед яких складають ресурси екотуризму, адже війна завжди завдає масштабного удару по природних ресурсах, створюючи забруднення природи уламки від зброї, газами від вибухів, токсичними газами, продуктами життєдіяльності військових тощо. Надзвичайно великої шкоди природі під час війни завдає втручання людей у зміни ландшафтів, адже в майбутньому це може викликати значні катастрофи.

Значна частина природно-заповідного фонду потрапила на окуповані території або на території, що знаходяться в зонах активних бойових дій. Саме ці туристичні ресурси склали ресурсний потенціал

для розвитку екологічного туризму на цих територіях. Тому можна стверджувати, що війна завдала значного удару і на розвиток такого виду туризму, як екологічний. Звичайно, масштаби втрат та руйнацій від початку війни до сьогоднішнього дня точно порахувати ще не можливо, адже частина території знаходиться під окупацією, а на значній частині ведуться активні бойові дії. Проте, величину втрат можна лише передбачити – і вона є колосальною.

Як показують дослідження, багато країн мають схожий розвиток подій, або схожий набір туристично-рекреаційних ресурсів, тому, і схему відновлення туристичної галузі можна використовувати для України. І слід зауважити, що саме екотуризм був одним із тих видів туризму, які найбільш інтенсивно почали тоді розвиватись.

Як приклад, можна взяти Ізраїль, який в повоєнний період, крім паломницького, значну підтримку створив для розвитку екотуризму. Серед інноваційних видів туризму стали екологічні тури, що проводяться в горах та пустелях, розвиток оздоровлення на гарячих джерелах та лікувальних грязях Мертвого моря, відпочинок та водні види спорту (дайвінг) на узбережжі Червоного та Середземного морів [3].

Однією з важливих складових екотуризму в Ізраїлі є сталість, під якою традиційно розуміють сумлінність, відповідальність подорожуючих. Це означає, що туристи мають бути обережними у середовищах, що вивчають, та поважати громади, що відвідують. Відтак, у туризмі Ізраїлю тісно поєднуються дві компоненти – екотуризм та етичний туризм.

Отже, враховуючи антропогенне навантаження на природу під час туристичних поїздок та в реаліях сьогоднішнього руйнівні дії війни, що негативно позначаються на природно-заповідному фонді та природі загалом, потрібно розробляти шляхи відновлення туристично-рекреаційних ресурсів, які страждають. Перспективним напрямом такого відновлення може стати екотуризм, який сьогодні може розвиватись у відносно безпечних регіонах України. А в перспективі, після закінчення війни, і в регіонах. Які сьогодні є окупованими або там ведуться активні бойові дії.

Список використаних джерел:

1. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу: навч. посібник. Київ : Альтерпрес, 2004. 191 с.
2. Пригора О. Екологічні проблеми туризму та шляхи їх вирішення. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 8, 2014. С. 404–408.
3. Фастовець О. О. Розвиток сфери туризму Ізраїлю: досвід для України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 41. DOI : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-11>
4. Худоба В. В. Вплив туристичної діяльності на природне середовище. URL : <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream.pdf>

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТАМИ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Букатинська А. П., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник:
канд. екон. наук., доцент Слатвінська Л. А.
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

Туризм – цілий сектор економіки, який об’єднує понад 50 галузей. Питання в тому, чи всі це розуміють і як ставляться до галузі на рівні центральної та місцевої влади, а також що розуміють під словом «туризм» прості люди. Економіка країни – складний механізм взаємодії різних галузей. Успішні, розвинені країни з ресурсним потенціалом вкладають гроші в розвиток інфраструктури та створюють умови для залучення інвестицій і розширення експорту своїх товарів та послуг. Частка туризму у світі – 10% загального ВВП і 30% світового експорту послуг, кожна десята особа зайнята в цій сфері. Україна надзвичайно багата на туристичні ресурси. Настільки багата, що зовсім не цінує цього. Природа наділила Україну і горами, і морями, і річками, і озерами, у нас сконцентровано 47% природних лікувальних ресурсів Європи. Гостинність вбудована в ДНК українців. Не вистачає лише